

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2024

938/2024

Laki

Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Suomen talousvyöhykkeestä annetun lain (1058/2004) 3 §:n 2 momentti, 6 §:n 4 momentti, 7 §:n 2 ja 3 momentti sekä 7 a, 8–10, 17, 19, 22 ja 23 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentti laissa 656/2011, 7 a § laissa 687/2014 ja 22 § laissa 897/2015, sekä

lisätään lakiin uusi 3 a, 5 a ja 15 a–15 d § seuraavasti:

3 §

Ympäristönsuojeluun, vesirakentamiseen ja merialuesuunnitteluun sovellettava lainsäädäntö

Alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä talousvyöhykkeellä säädetään merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) ja öljyvahinkojen sekä aluskemikaalivahinkojen torjuntaa koskevista toimenpiteistä talousvyöhykkeellä säädetään pelastuslaissa (379/2011). Lisäksi talousvyöhykkeellä sovelletaan jätelakia (646/2011).

3 a §

Tekosaariin, laitteisiin ja muihin rakennelmiin sekä niiden toimintaan liittyviin putkiin ja kaapeleihin sovellettava lainsäädäntö

Sen lisäksi mitä 3 §:ssä säädetään, talousvyöhykkeelle rakennettavien tekosaarten, laitteiden ja muiden rakennelmien sekä niiden toiminnan yhteydessä asennettavien tai käytettävien putkien ja kaapeleiden osalta sovelletaan Suomen ja Euroopan unionin sähkö- ja kaasumarkkinoista annettua lainsäädäntöä, vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettua lakia (390/2005), painelaitelakia (1144/2016), päästökauppalakia (1270/2023) sekä ilmailulain (864/2014) lentoesteitä koskevia säännöksiä.

Laitteena tai rakennelmana ei pidetä putkea tai kaapelia.

Talousvyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen ja siihen tähtäävä tutkimus sekä rakentaminen talousvyöhykkeellä

5 a §

Luvun soveltaminen

Tätä lukua ei sovelleta tuulienergian hyödyntämiseen ja siihen tähtäävään tutkimukseen Suomen talousvyöhykkeellä. Tuulienergian hyödyntämiseen liittyvien kaapeleiden ja putkien asentamiseen ja käyttöön ja niihin liittyvään, merituulivoimasta talousvyöhykkeellä annetun lain (937/2024) 2 §:ssä tarkoitetun talousvyöhykkeen merituulivoima-alueen ulkopuolella tapahtuvaan tutkimukseen sovelletaan kuitenkin 6 §:ää.

6 §

Hyödyntämisoikeus

Päätöstä voidaan tarkistaa, jos toiminta ei vastaa päätöksessä määrättyjä ehtoja. Toiminta voidaan samoin edellytyksin määrätä keskeytettäväksi. Toiminnan keskeyttämisestä päättää työ- ja elinkeinoministeriö. Päätös voidaan myös peruuttaa, jos toiminnassa rikotaan olennaisesti päätöksessä määrättyjä ehtoja. Valvontaviranomaisen tulee viipymättä ilmoittaa työ- ja elinkeinoministeriölle havaitsemastaan rikkomuksesta.

7 §

Rakentaminen

Suostumuksen saaja on päätöksessä merenkulun turvallisuuden vuoksi velvoitettava poistamaan käytöstä pois jätettävä laite ja rakennelma, jos poistaminen on mahdollista. Suostumuksen saaja on myös velvoitettava ilmoittamaan työ- ja elinkeinoministeriölle sellaisten laitteiden ja rakennelmien sijainti, syvyys ja mitat, joita ei ole poistettu kokonaan.

Suostumus voidaan antaa määräajaksi tai toistaiseksi. Päätöksessä on määrättävä ehdot, jotka ovat turvallisuuden tai tämän lain mukaan valtiolle kuuluvien oikeuksien turvaamisen kannalta välttämättömiä. Jos toiminta ei vastaa päätöksessä määrättyjä ehtoja tai jos päätöksen antamisen jälkeen olot ovat muuttuneet olennaisesti, päätöksen ehtoja voidaan muuttaa tai suostumus voidaan peruuttaa. Valvontaviranomaisen tulee viipymättä ilmoittaa työ- ja elinkeinoministeriölle havaitsemastaan rikkomuksesta.

7 a §

Euroopan unionin yhteistä etua koskevat energiahankkeet

Jos Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/869 tarkoitettu yhteistä etua koskeva energiahanke edellyttää 6 tai 7 §:n mukaista valtioneuvoston suostumusta, suostumuksen käsitteeseen tutkimusta varten annettavaa suostumusta lukuun ottamatta sovelletaan 6 tai 7 §:n lisäksi mainittua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta sekä Euroopan unionin yhteistä etua koskevien energiahankkeiden lupamenettelystä annettua lakia (684/2014).

8 §

Meritieteellinen tutkimus

Muusta kuin sellaisesta tutkimuksesta, johon sovelletaan 4 tai 6 §:ää, on tehtävä ilmoitus työ- ja elinkeinoministeriölle. Jos työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että meritieteellistä tutkimusta koskevassa ilmoituksessa tarkoitettu tutkimushanke kuuluu 6 tai 7 §:n soveltamisalaan, työ- ja elinkeinoministeriön on ilmoitettava siitä ilmoituksen tekijälle mahdollisimman pian ja viimeistään neljän kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Tutkimushankkeeseen, josta on tehty ilmoitus, voidaan muussa tapauksessa ryhtyä aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua ilmoituksen vastaanottamisesta, jollei työ- ja elinkeinoministeriö päättä, että siihen voidaan ryhtyä aikaisemmin. Meritieteellistä tutkimusta koskevan ilmoituksen sisällöstä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi kieltää tutkimushankkeeseen ryhtymisen, jos ilmoituksen tiedot tutkimushankkeesta ovat virheellisiä tai jos tutkimushankkeeseen ryhtyvällä ei arvioida olevan kykyä täyttää tutkimushankkeeseen liittyviä Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (SopS 49–50/1996) 249 artiklan mukaisia velvoitteita sen vuoksi, että tutkimushankkeeseen ryhtyvältä on aiemmin jäänyt täyttämättä vastaavia velvoitteita. Työ- ja elinkeinoministeriön on ilmoitettava kieltopäätöksestään neljän kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta.

9 §

Meritieteellisen tutkimuksen keskeyttäminen ja lopettaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö voi määrätä 8 §:ssä tarkoitettun tutkimuksen keskeytettäväksi, jos tutkimusta tehdään mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa annetuista tiedoista poiketen tai tutkimusta tekevä ei noudata Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen 249 artiklan määräyksiä niistä oikeuksista, joita rantavaltiolla on meritieteelliseen tutkimushankkeeseen. Keskeyttämismääräys on peruutettava heti, kun tutkimusta tekevä antaa tutkimuksesta oikeat tiedot tai täyttää, mitä mainitussa artiklassa määrätään.

Työ- ja elinkeinoministeriö voi määrätä meritieteellisen tutkimuksen lopetettavaksi kokonaan, jos 8 §:n 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa annetuista tiedoista poikkeaminen merkitsee huomattavaa muutosta tutkimushankkeeseen tai -toimintaan taikka jos tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettuja puutteita ei korjata kohtuullisessa ajassa.

Valvontaviranomaisen tulee viipymättä ilmoittaa työ- ja elinkeinoministeriölle havaitsemastaan rikkomuksesta tai laiminlyönnistä.

10 §

Suomen rikosoikeuden soveltaminen talousvyöhykkeellä tehtyyn rikokseen

Talousvyöhykkeellä olevalla tekosaarella, laitteella tai muulla rakennelmalla tehty tai niihin kohdistuva rikos ja sen rangaistava yritys sekä talousvyöhykkeellä olevan tekosaaren, laitteen tai muun rakennelman toiminnan yhteydessä asennettavaan tai käytettävään, Suomen talousvyöhykkeellä sijaitsevaan kaapeliin tai putkeen kohdistuva rikos ja sen rangaistava yritys katsotaan rikoslain (39/1889) 1 luvun 1 §:n mukaisesti Suomessa tehdyksi.

Muutoin talousvyöhykkeellä tehty, 11–15, 15 a–15 d ja 16 §:ssä mainittu rikos ja sen rangaistava yritys katsotaan rikoslain 1 luvun 1 §:n mukaisesti Suomessa tehdyksi.

Jos 2 momentissa tarkoitettu rikos on tehty ulkomaiselta alukselta sen ollessa Suomen talousvyöhykkeellä, rikosasiaa ei saa tutkia Suomessa ilman valtakunnansyyttäjän syytemääräystä, ellei kysymyksessä ole jokin rikoslain 1 luvun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettu tapaus.

938/2024

15 a §

Luvaton sähköverkko- ja maakaasuverkkotoiminnan harjoittaminen talousvyöhykkeellä

Rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä luvattomasta sähköverkkotoiminnan harjoittamisesta tuomitaan sähkömarkkinalain (588/2013) 108 §:n mukaan ja rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä luvattomasta maakaasuverkkotoiminnan harjoittamisesta maakaasumarkkinalain (587/2017) 90 §:n mukaan.

15 b §

Terveysrikos, räjähdერიkos, varomaton käsittely, räjähdessäännösten rikkominen ja painelaiterikkomus talousvyöhykkeellä

Rangaistus talousvyöhykkeelle sijoittuvaan tekosaareen, laitteeseen tai muuhun rakennelmaan taikka sen toiminnan yhteydessä asennettavaan tai käytettävään putkeen tai kaapeliin liittyvästä, talousvyöhykkeellä tehdystä terveysrikoksesta tuomitaan rikoslain 44 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan, räjähdერიkoksesta rikoslain 44 luvun 11 §:n 1 ja 3 momentin mukaan, varomattomasta käsittelystä rikoslain 44 luvun 12 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ja räjähdessäännösten rikkomisesta vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 125 §:n mukaan.

Rangaistus talousvyöhykkeelle sijoittuvaan tekosaareen, laitteeseen tai muuhun rakennelmaan taikka sen toiminnan yhteydessä asennettavaan tai käytettävään putkeen tai kaapeliin liittyvästä, talousvyöhykkeellä tehdystä painelaiterikkomuksesta tuomitaan painelaitelain 104 §:n mukaan.

15 c §

Päästökaupparikkomus talousvyöhykkeellä

Rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä päästökaupparikkomuksesta tuomitaan päästökauppalain 97 §:n mukaan.

15 d §

Lentoesteitä koskeva ilmailurikkomus talousvyöhykkeellä

Rangaistus talousvyöhykkeellä tehdystä lentoesteitä koskevasta ilmailurikkomuksesta tuomitaan ilmailulain 178 §:n 22 kohdan mukaan.

17 §

Tekosaarilla, laitteilla ja muilla rakennelmilla sovellettava laki

Talousvyöhykkeelle rakennetuilla tekosaarilla, laitteilla ja muilla rakennelmilla sovelletaan Suomen lakia samalla tavoin kuin jos rakennelma sijaitsisi sellaisella lähinnä olevalla Suomen alueella, joka ei kuulu Ahvenanmaan alueeseen.

19 §

Valvonta ja rajavartioviranomaisen määräykset

Edellä 6, 7 ja 8 §:ssä tarkoitetun toiminnan harjoittamista valvoo Rajavartiolaitos. Edellä 6, 7, 8 ja 9 §:ssä tarkoitetusta päätöksestä on päätöksentekijän viipymättä annettava tieto Rajavartiolaitoksen esikunnalle. Työ- ja elinkeinoministeriön on viipymättä annettava tieto Rajavartiolaitoksen esikunnalle myös 8 §:ssä tarkoitetusta ilmoituksesta, jos se ei katso ilmoituksessa tarkoitetun tutkimushankkeen kuuluvan 6 tai 7 §:n soveltamisalaan. Tiedoksianto on samalla saatettava myös ilmoituksentekijän tiedoksi.

Rajavartioviranomaisella on oikeus määrätä välittömästi lopetettavaksi sellainen 6, 7 ja 8 §:ssä tarkoitettu toiminta, jota harjoitetaan ilman valtioneuvoston suostumusta tai työ- ja elinkeinoministeriölle tehtyä ilmoitusta, sekä toiminta, jota jatketaan vastoin 9 §:ssä tarkoitettua päätöstä.

22 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

23 §

Toimivaltaiset tuomioistuimet

Tässä laissa ja merituulivoimasta talousvyöhykkeellä annetussa laissa tarkoitettut rikosasiat käsitellään merilain (674/1994) 21 luvun 1 §:ssä mainituissa käräjäoikeuksissa. Toimivaltainen käräjäoikeus on se, jonka tuomiopiiriä lähinnä rikos voidaan katsoa tehdyksi soveltaen, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Tätä pykälää sovellettaessa näiden käräjäoikeuksien tuomiopiirien rajojen katsotaan jatkuvan aluevesien ulkorajalta suuntaansa muuttamatta talousvyöhykkeen ulkorajaan saakka.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Helsingissä 19.12.2024

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen